

'Yaratıcılığımızı kaybetmedik!'

Alman yazar Kling, internet bağımlılığını mizahi bir bakış açısı ve capcanlı karakterlerle ele alıyor. Herkesin yaşamında büyük yer kaplayan teknolojiye farklı noktalardan yaklaşıyor. Sorumluluk kavramını ve nesiller arası iletişimi sıcak bir dille anlatırken, yüz yüze iletişimin önemine vurgu yapıyor.

BURCU AKSU GÜNEY

Tiffany'nin büyükannesi-ne göz kulak olması gerekir. Terslik bu ya, tam da o gün büyükannenin interneti bozacağı tutar. Hem de bütün dünyada! Hayat bir anda alt üst olur. İnternet kesik olmasına rağmen Tiffany ve ailesini güzel bir gün bekliyor. Belki de internet bozulduğu için.

Alman yazar Kling, internet bağımlılığını mizahi bir bakış açısı ve capcanlı karakterlerle ele alıyor. Herkesin yaşamında büyük yer kaplayan teknolojiye farklı noktalardan yaklaşıyor. Sorumluluk kavramını ve nesiller arası iletişimi sıcak bir dille anlatırken, yüz yüze iletişimin önemine vurgu yapıyor.

KİM KİMİ KONTROL EDİYOR?

■ *Büyükannenin İnterneti Bozduğu Gün*'ü biz, internetin hayatımızda kapladığı alanın eleştirisi olarak okuduk. Üç kuşağın teknolojiye ve birbiriyle ilişkisi mizahi bir dille anlatılmış. Ancak kitap, teknolojinin bize unutturduklarını anımsatmak gibi bir alt metin kurarken, teknolojiyi aforoz etme kolaylığına da kaçmıyor. Sizi böyle bir hikâyeyi kaleme almaya iten şeyler neydi?

Bugünkü yaşamımız modern iletişim teknolojilerinden tabii ki ayrı düşünülemez. Teknoloji pek çok şeyi kolaylaştırıyor ve çok az insanın vazgeçebileceği fırsatlar sunuyor. Ama her şeyin fazlası zarar diye bir söz vardır ya... Belki de şu soruyu daha sık sormalıyız: Bu noktada kim kimi kontrol ediyor?

Akıllı telefonum veya tabletim hayatımın kontrolünü ele geçirdi mi, ona ne sıklıkla bakmam gerektiğine o mu karar veriyor ya da hâlâ kontrol bende ve bunlardan ne zaman ve niçin faydalanacağımı kendim

belirleyebiliyor muyum? Şu sıralar gençlerde teknoloji bağımlılığına çok dikkat edilmesi gerekir. Çok fazla sosyal medya sadece bağımlı yapmakla kalmaz, aynı zamanda, kanıtlanmış olduğu üzere, mutsuz da yapar. Ve gerçek hayattaki gerçek ilişkiler, dijital olanlardan çok daha önemlidir.

'YARATICILIĞIMIZI KAYBETMEDİK'

■ *Hikâyenin yöreğinde sekiz karakter var diyebiliriz. Bu karakterlerin her birinin huyu suyu ustaca çizilmiş. Bizim için çok tanıdıklar. Karakter oluşturma konusuna değinmenizi istesem neler söylersiniz? Bir ön çalışma sonucunda mı şekilleniyorlar yoksa hikâyenin ilerleyişine göre kendi kendilerini mi var ediyorlar?*

Yeni bir çocuk kitabı yazma fikri çoğu zaman somut hayat durumlarından doğsa da karakterlerin her biri genelde yazma esnasında ortaya çıkıyor. Bir kez kendimi yazma sürecine kapırıncı, bir fikir çabucak bir sonrakine bağlanıyor ve karakterlerin kendilerine ait gerçek bir hayatları oluveriyor. Karakterlerin akıl ettiği şeylere çoğunlukla ben de şaşıp kalıyorum.

■ *Hikâyenizde internetin gümesiyle tüm aile bireyleri (Tiffany dışında) önce huzursuz oluyor, ardından birlikte şarkı söyleyip oyun oynayarak keyifli vakit geçiriyorlar. Fakat internetin gelmesiyle herkes kendi ekranına hızla geri dönüyor.*

İnternetin ve sosyal medyanın hayatın merkezine oturduğu bir dönemi yaşıyoruz.

İnterneti bozacak bir büyükannenizin de olmadığını düşünürsek; kolektif ve teknolojiye bağımlı olmayan bir geleceği inşa etme şansımız var mı? Yoksa beraber bir şeyler yaratma, oyun kurma, hikâyeler anlatma becerimizin sonuna mı geldik?

Gelecek teknolojiden bağımsız olmak zorunda değil ve olmayacak da. Ama birçok cihaz, uygulama ve internet sayfasının tica-

ri sebeplerle (insanlar bir sayfada ne kadar uzun kalırsa, o kadar fazla reklam gösterilir) insanları bağımlı yapacak şekilde tasarlanmasını sorunlu görüyorum. Bu tuzağa düşmemek ve bundan kaçınabilmek için bunun bilincinde olmak gerekiyor.

Şahsen yaratıcılık yeteneğimizi kaybettiğimizi düşünmüyorum. Ama belki de çok az olanakla yeni bir şeyler yaratmak ve birlikte zaman geçirmek için hepimiz biraz daha fazla gayret göstermeliyiz.

KORONADAN ÖNCE VE SONRA!

■ *Astrid Henn'in çizimleri metnin çok uyumlu. Neredeyse hikâyeye içiçe. Yazar-çizer iletişimi nasıl gelişti? Yan yana gelecek çalışma fırsatı buldunuz mu?*

Bütün çocuk kitaplarım Astrid Henn'le ortak çalışmamızla oluştu. Onunla yaptığım işin en güzel, en heyecan verici yanı Astrid'in ilk taslak çizimlerinin elime ulaştığı zaman. Önce çizimleri kendisi tamamen bitiriyor, böylece her seferinde bana da sürpriz oluyor. Sonra değişiklik yapmak istediğimiz bir şeyler ya da ek fikirler çıkarsa birlikte gözden geçiriyoruz. Ama aslında onun ilk taslakları her zaman olması gerektiği gibi oluyor. İşlerimiz gerçekten birbirini tamamlıyor.

■ *Covid pandemisi bize pek çok kıymetli şeyi hatırlattı. Geleceği kurarken bir kez daha düşünmemiz gerektiğini anladık en azından. Eve kapama koşullarından en çok çocuklar etkilendi belki de.*

Sizin bu süreçle ilgili hangi gözlemlerinizi oldu? Özellikle teknoloji ve insan bağlamında salgın ve salgın sonrası hakkında neler söylemek istersiniz?

Bu, kesinlikle tarihi bir dönem ve umalım ki bir dönüm noktası olacak. Bundan

böyle bilincimizde bir "Koronadan önce" ve "Koronadan sonra" kavramı yer alacak. Yanı sıra üzerine düşünmemiz gereken birçok şey var: İklim kriziyle baş etme, dünya kaynaklarının yok olması, tüketim çılgınlığı.

Pandemi bir gün kontrol altına alındığında hiçbir şey eskisi gibi devam etmemeli. Sorumlu olduğumuz bir gezegenin parçasıyız.

Şu ana kadar pandemi, toplumun güzel ve çirkin yanlarını gözler önüne serdi:

Çokça dayanışma aynı zamanda başkalarını korumak için maske takmayı bile çok gören insanlar. Bu süreç içinde teknoloji bizim için önemli olan kimselerle iletişimde kalabilmemize kesinlikle yardımcı etti. Neysi ki büyükannenin interneti korona döneminde bozmadı!

■ *Ebeveynler ve öğretmenlerin çocuk kitaplarından beklentileri genelde eğitici ve öğretici olması yönünde. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz, sizin için iyi bir çocuk kitabı nasıl olmalı?*

Benim için en önemlisi, çocuk kitaplarının büyüklere olduğu gibi küçüklere de ke-yif vermesi ve çocukların hayal dünyalarını harekete geçirmesi. Bunun ötesinde kitapta aktarılan rol modellere de çok dikkat ediyorum. Burada basmakalıp görüntülere düşmemek ya da gerekirse onları karikatürize etmek için özen göstermek gerekiyor.

Ayrıca çocuk ana karakterlerin öz yeterliliğinin gözler önüne serilmesi benim için her zaman büyük rol oynar. ■

Büyükannenin İnterneti Bozduğu Gün / Marc-Uwe Kling / Resimleyen: Astrid Henn / Çeviren: Burcu Aksu Güney / Uyurgezer / 106 s.

